

prima instanță: C.Ursachi
(Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău)
instanța de apel: V.Pruteanu, L.Popova, A.Gavrilița
(Curtea de Apel Chișinău)

dosarul nr.2ra-2281/16

Î N C H E I E R E

19 octombrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul: Iulia Sîrcu

Judecătorii: Mariana Pitic, Iurie Bejenaru

examinînd chestiunea admisibilității recursului declarat de avocatul Bandalac
Emilian în interesele recurentului Platon Veaceslav,

adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Platon
Veaceslav împotriva Portalului de știri „Unimedia” și Sturza Ion privind apărarea
onoarei, demnității și reputației profesionale, repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 aprilie 2016, prin care a
fost respins apelul declarat de Platon Veaceslav, fiind menținută hotărîrea
Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 26 octombrie 2015,

c o n s t a t ă :

La data de 06 iulie 2015 Platon Veaceslav s-a adresat instanței judecătorești
cu acțiune împotriva Portalului de știri „Unimedia” și Sturza Ion solicitînd
constatarea că este falsă informația publicată în articolul intitulat „Ion Sturza:
Furtul banilor a fost dirijat din exterior. Platon și Shor au executat schema”,
publicat pe site-ul www.unimedia.info; obligarea de a publica o dezmințire a
informației ce lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională, care a fost
răspândită prin publicarea pe site-ul www.unimedia.info a articolului sub
denumirea „Ion Sturza: Furtul banilor a fost dirijat din exterior. Platon și Shor au
executat schema”, cu prezentarea scuzelor de rigoare.

În motivarea acțiunii a indicat că, în mass-media au apărut mai multe critici
în adresa lui, precum că ar fi vinovat de situația creată în sistemul bancar din
Republica Moldova. La 18.06.2015 i-a devenit cunoscut faptul că pe site-ul
www.unimedia.info a fost publicat un articol cu titlul „Ion Sturza: Furtul banilor a
fost dirijat din exterior. Platon și Shor au executat schema”, în care au fost
publicate informații false și denigratoare în adresa lui. Atât articolul, cât și unele
cuvinte, expresii și informații din articol publicat pe site-ul www.unimedia.info
sunt ponegritoare, deoarece nu corespund realității, lezează onoarea, demnitatea și
reputația lui. În acest articol în lipsa unor probe, dovezi, se indică că „Fostul prim-
ministru a menționat că cei care au realizat furtul banilor din băncile moldovenești
sunt Veaceslav Platon și Ilan Șor. Ei au fost cei care au executat schema la
Chișinău fiind dirijați din exterior”.

După părerea reclamantului acest articol conține date de fapt care nu
corespund realității și utilizează judecăți de valoare care nu se fundamentează pe
nici un substrat factologic. Conținutul articolului este denigrator, s-a utilizat

expresii care afectează imaginea lui. Au fost formulate și susținute afirmații și acuzații grave care îl vizează direct, fără a fi prezentată nici o bază probatorie, urmărindu-se doar prezentarea sa într-o lumină negativă, afirmații ce depășesc limita libertății de exprimare și nu justifică un interes public. Se fac acuzații grave lipsite de orice probatoriu. Publicând și răspândind în masă articolul dat, pârâțul i-a adus un grav prejudiciu moral, care se exprimă prin lezarea onoarei, demnității și reputației profesionale. S-a adresat pârâților cu cerere prealabilă, însă a fost lăsată fără examinare.

Prin hotărârea Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 26 octombrie 2015 acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Platon Veaceslav la 27 octombrie 2015 a depus apel, solicitând casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 06 aprilie 2016 s-a respins apelul declarat de către Platon Veaceslav, fiind menținută fără modificări hotărârea Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 26 octombrie 2015.

La adoptarea soluției instanța de apel a invocat că *onoarea* reprezintă aprecierea pozitivă care reflectă calitatea persoanei în conștiința socială, *demnitatea* reprezintă autoaprecierea persoanei întemeiată pe aprecierea societății, *reputația* profesională reprezintă reflectarea calităților profesionale ale persoanei în conștiința socială, însoțită de aprecierea pozitivă a societății, iar prin *informație* se înțelege orice relatare cu privire la un fapt, o opinie sau o idee sub formă scrisă, de sunet și/sau imagine.

Prin urmare indică instanța de apel că, sarcina mass-media este de a informa publicul despre informațiile de interes public. În procesul de acumulare și răspândire a informației, ea trebuie să-și respecte obligațiile profesionale. Acestea se referă la acuratețea și verificarea faptelor, separarea faptelor de opinii și comunicarea comercială, obligația de a corecta erorile și acordarea dreptului la replică, denunțarea cenzurii, protecția surselor jurnalistice și relația jurnalistului cu sursele de informare, protecția vieții private, respectarea prezumției nevinovăției și a drepturilor minorilor, a persoanelor vulnerabile, precum și nediscriminarea.

Colegiul menționează că, sarcina mass-media nu poate fi exercitată eficient fără un anumit grad de flexibilitate acordat libertății de exprimare. Informația răspândită de mass-media poate conține exagerări și chiar provocări, însă trebuie să fie suficient de exactă pentru a nu dezinforma. Nu constituie dezinformare inexactitatea care nu schimbă esența faptelor.

Totodată, instanța de apel a remarcat că conform art. 10 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică Statele să supună societățile de radiodifuziune, de cinematografie sau de televiziune unui regim de autorizare. Exercițarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății sau a moralei, protecția reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

Reiterează instanța de apel că, portalul de știri „Unimedia” a publicat pe site știrea intitulată „Ion Sturza: Furtul banilor a fost dirijat din exterior. Platon și Shor au executat schema”, în baza declarațiilor care au fost făcute de fostul premier al Republicii Moldova, Sturza Ion, în cadrul emisiunii „Interpol” de la postul TV7 din 18.06.2015, afirmațiile fiind preluate literalmente conform înregistrării emisiunii, fără a denatura în careva fel informația expusă. Prezenta știre a fost preluată de mai multe posturi atât TV cât și portale internet.

Astfel, instanța de apel a considerat că prima instanță corect a ajuns la concluzia că portalul de știri „Unimedia” prin publicarea articolului care face obiectul litigiului respectiv, doar a redat o informație preluată din altă sursă, fără a avea o careva intenție de a ofensa persoana vizată în această informație, circumstanță pretinsă neîntemeiat de către apelant. Ori, libertatea presei este o componentă esențială a libertății de exprimare și de informare. Presa are un rol preeminent în informarea publicului asupra problemelor de interes public și trebuie să aibă o anumită libertate de decizie atunci când comentează unele chestiuni de interes politic sau public.

În conformitate cu art. 28 alin. (2) lit. c) al Legii cu privire la libertatea de exprimare, mass-media nu poartă răspundere materială pentru preluarea cu bună-credință a relatărilor false cu privire la fapte și/sau a judecăților de valoare fără substrat factologic suficient, care vizează chestiuni de interes public, dacă acestea se conțin în declarațiile scrise sau verbale ale altor persoane.

Reține instanța de apel că, norma de drept indicată se aplică dacă preluarea a fost realizată cu bună-credință și dacă informațiile răspândite sunt de interes public.

Prin bună-credință a mass-mediei se are în vedere respectarea tuturor obligațiilor profesionale și imparțialitatea în prezentarea informației. Buna-credință se prezumă pînă la proba contrară, pe care trebuie s-o combată reclamantul.

Totodată, instanța de apel a considerat că prin circumstanțele stabilite în pricină nu s-a constatat și lipsește temei legal pentru a fi recunoscută falsă informația expusă în articolul „Ion Sturza: Furtul banilor a fost dirijat din exterior. Platon și Shor au executat schema”, publicat pe site-ul www.unimedia.info la 19.06.2015, precum se pretinde. Nu sunt întemeiate nici pretențiile privind obligarea dezmințirii acestor informații prin intermediul sursei mass-media prin care au fost făcute public.

La 05 august 2016 avocatul Bandalac Emilian în interesele recurentului Platon Veaceslav a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărîrii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărîri de admitere integrală a acțiunii.

În conformitate cu art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul denotă că Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa recurentului copia deciziei integrale, (f.d.118), însă la materialele dosarului nu se regăsește dovada recepționării acesteia, din care considerente recursul declarat la data de 05 august 2016 se consideră a fi depus în termen.

În motivarea recursului se invocă că atât instanța de apel cât și prima instanță nu au constatat și elucidat toate circumstanțele pentru examinarea obiectivă a

cauzei, fiind aplicate eronat normele de drept material.

Se mai indică că libertatea de exprimare reprezintă unul din fundamentele esențiale ale societății democratice care asigură dezvoltarea ei și autorealizarea fiecărei persoane (*Iladyside către Regatul Unit, 07.12.19 76, § 49*). Cu toate acestea potrivit jurisprudenței CEDO, reputația persoanei fizice face parte din dreptul la respectul vieții private (*cauza Petrenco c. Moldovei, hotărîrea din 30 martie 2010*).

Conform jurisprudenței CEDO dreptul la libertatea de exprimare nu poate oferi presei un drept absolut de a acționa într-un mod ireproșabil, învinuind persoanele de comitere ilegalităților, în absența bazei de fapt la momentul publicării (a se vedea *Blated Tromso and Stensaas v. Norway (GC), no 21980/93, &66,ECHR 1999-III*).

În concluzie, precizează avocatul Bandalac Emilian în interesele recurentului Platon Veaceslav că, presa nu trebuie să depășească anumite limite și trebuie să țină cont de protecția reputației și drepturilor altora să fie instituită o balanță între dreptul la libera exprimare și drepturile celor afectați.

Nu în ultimul rînd, la examinarea cauzei instanța de fond și instanța de apel nu a făcut o distincție clară între răspîndirea relatărilor false cu privire la fapte și răspîndirea judecăților de valoare fără substrat factologic.

Consideră avocatul Bandalac Emilian în interesele recurentului Platon Veaceslav că instanța de apel eronat a aplicat prevederile art.28 alin.(2) din Legea privind libertatea de exprimare ca fiind una eronată și care nu are tangență cu acțiunea în cauză.

Examinînd temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat este inadmisibil.

În conformitate cu art.432 CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către avocatul Bandalac Emilian în interesele recurentului Platon Veaceslav, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Astfel, analizînd actele cauzei Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ constată că, argumentele recurtenței se limitează la situația de apreciere de către instanțele ierarhic inferioare a circumstanțelor de fapt a cauzei, iar argumentele invocate în recursul declarat de către avocatul Bandalac Emilian în interesele recurentului Platon Veaceslav, în esența lor, sînt similare argumentelor invocate atît în prima instanță cît și în instanța de apel și sînt expuse asupra circumstanțelor de fapt și nu de drept.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, fără a se examina temeinicia lor.

Pe cînd, alte argumente invocate în recurs nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respinse, or recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificîndu-se numai legalitatea deciziei dar nu și temeinicia în fapt.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocat în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat în mod corespunzător.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către avocatul Bandalac Emilian în interesele recurentului Platon Veaceslav ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul declarat de către avocatul Bandalac Emilian în interesele recurentului Platon Veaceslav, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru